

СТАНОВИЩЕ

на УС на СОРА по повод 70-годишнината от кончината на Н. В. цар Борис III

Седемдесетата годишнина от кончината на последния български цар бе посрещната от обществото с безразличие и с неприкрито невежество. Но уж далечните и никого незасягащи събития се проектират по твърде зловещ начин върху днешните злощастия на заблудения, разединен и оредяващ български народ.

Без да сме поддръжници на монархическата идея, категорично заявяваме: Н. В. цар Борис III заслужава далеч по-задълбочена, всеобхватна и компетентна оценка, отколкото отчаяната досада на неблагодарните потомци. Наследник на трона след втора национална катастрофа, израснал в сянката на деспотичния си, параноично егоцентричен баща, младият престолонаследник се учи от действащия монарх как не бива да бъде управлявана страна като България. Участник в Първата световна война, свидетел на трагични и скоротечни събития от българската история, цар Борис III съумява да съчетае в управленския си стил изстрадалата мъдрост на българина с наследствения инстинкт на две от най-старите европейски династии и опита си на интелигентен, нещастен в личния живот, затворен и меланхоличен човек. Без капка българска кръв във вените, в делата си цар Борис III е много повече българин, отколкото мнозина министри, генерали и политически дейци на Царство България.

Четвърт век българският владетел с ръката на опитен кормчия води държавния кораб между скалите на Сцила и Харибда, опитва се да опази страната от двете най-страшни тоталитарни диктатури, сключва съюзи, води преговори и подписва договори с едничката цел да държи народа български по-далеч от касапницата на Втората световна война.

В благодарната памет на нацията ще остане заветът му, изречен пред вдовици на герои от Първата световна война: „Черен хляб ще ядете, но черни забрадки няма да носите”. И мъдрото прозрение, че в България „Моите генерали са германофили, дипломатите са англофили, народът е русофил и аз съм единственият българофил в държавата”.

Царят български полага особени усилия за възраждането, укрепването и развитието на въоръжените сили. С пехотинска, авиационна или морска униформа, Борис III неуморно посещава учения и гарнизони, връчва знамена на възстановените полкове и дивизии, дава пример за свято служене пред олтара на Отечеството. Негова е заслугата към 1944 г. страната ни да има силен, вдъхновен, отлично обучен и неполитизиран офицерски корпус. Безспорни исторически факти са категоричното недопускане от монарха на протекция и корупция при подбора и издигането на офицери, както и мигновената му реакция при най-малки намеци за политически увлечения или интриги от и към командири от Българската войска.

Заедно с огромното мнозинство от народа, с мощната подкрепа на Българската православна църква и на достойни наши политици цар Борис III дава неоценим принос за спасяване на 48 000 български евреи. Днес неблагоприятни общности, партии и индивиди със задна дата отправят претенции към него и към страната ни, че не били спасени евреите от териториите, предоставени от нацистка Германия за администриране от българските власти. Народът и царят на България нямат вина за гибелта на тези мъченици. Смятаме, че в онези страшни дни всеки е направил максимално възможното. Ако някой е могъл да стори повече, защо не го е направил? Защо цели държави, народи, етноси и съсловия в Европа и извън нея не са направили нищо, а днес гибелта на евреите от Македония и Беломорска Тракия се обръща като обвинение срещу спасителите на българските евреи? Подобна „дискусия“ говори само за едно: за гузни съвести и за нагла, комерсиално подплатена демагогия.

В исторически план фигурата на цар Борис III е обагрена с двоен трагизъм. Самият той загива при все още неизяснени обстоятелства, а делото на живота му търпи крушение. Усилията на 25-годишното му царуване са прегазени от танковете на Сталин, които вероломно, потъпквайки договорите за сътрудничество, окупират невоюващата ни държава

Комунистическият режим, установен върху щиковеите на Съветската армия, побърза да се разправи с паметта и с ореола на обичания български монарх. Дълги години след мнимата си социалистическа революция, червените плебеи, поставени на държавното кормило, оправдаваха управленската си несъстоятелност с тежкото наследство на „монархофашизма“, сипеха хули и приписваха невероятни злодейства на скромния в битка си цар. Не се посвениха пред светотатството да взривят тленните му останки, след скалъпен процес да екзекутират брат му, да изстържат изображенията и да изгорят книгите, където бе споменато името му, да хвърлят в лагери и да избият близо 2 700 доблестни български офицери.

Усилията им се оказаха напразни. В дълбините на народната памет остана споменът за мълчаливия, благ и мъдър държавник, сторил всичко, що е било по силите му за доброто на народа си.

Още по-силна е тъгата по недовършената мисия на последния български цар в сравнение с политическите пируети на сина му, предал завета на баща си, продал ордена на дядо си, сменил срещу жълти стотинки авторитета на столетна династия.

Ето защо със загриженост споделяме, че сега, в края на август, когато по площадите на столицата не секват протестните шествия, бе пропуснат изключително удобен момент представители на оцелелите след комунизма българи, на трите милиона емигранти, на научната общност, на неправителствени организации, на цяла все още мислеща и дишаща България да започнат обстоен, лишен от емоции диалог за заслугите, за пропуските и за примера на цар Борис III.

И оценката на неговата дейност да послужи като компас за посоката към национално обединение и формулиране на ясни национални цели пред българската държава, която по времето на цар Борис III по редица икономически показатели заема челни места в Европа. Затова тоталитарният режим десетилетия наред се стремеше да постигне икономическите показатели от 1939 г.

Присъединяваме молитвите си към гласа на милиони българи: нека Всевишният да прости греховете на раба Божий Борис!

Скланяме чела в поклон пред светлата памет на последния български цар.

**Управителен съвет на Съюза
на офицерите от резерва
„Атлантик“**

30 август 2013 г.
София